

18.94x33.94	1	עמוד 3	גלובס - כותרת	04/2021	77045104-8
80790 בנימין זאב הרצל - בהקשר לצינו - 21.4.21					

המאורוקית של גלובס

hamashrokite@globes.co.il

”
מחזון הרצל למדינת היהודים נעדרת המילה שוויון, ונשים מוזכרות רק בהקשרי הריון ולידה או כדבר שיש 'לתת ולקחת' למען האומה”

מרב מיכאלי, העבודה פייסבוק, 21.4.21

נבון

המאורוקית

האם חוזה המדינה לא חזה שוויון זכויות לנשים?

// עמ' 3

מרב מיכאלי

האם הרצל היה עיוור לזכויות הפוליטיות של נשים? תלוי באיזה ספר קוראים

ר"ר העבודה מרב מיכאלי מצאה נקודה עיוורת אצל חוזה המדינה. "לא כולנס עפו על חזון מדינת היהודים של הרצל", היא כתבה בפוסט ארוך, "אבל זה לא עצר אותו, והשאר היסטוריה. אלא שההיסטוריה לא תמה, והחזון עדיין דורש השלמה. החזון של הרצל למדינת היהודים, שנכתב בספרו לפני 125 שנים, רחוק מלהיות מושלם. נעדרת בו המילה 'שוויון', והפעמים היחידות בהן הוזכרו נשים הן הקשרי הריון ולידה, או כדבר שיש 'לתת ולקחת' למען עתיד האומה".

הייתכן שהרצל, הליברל מרחיק הראות, לא אמר מילה על שוויון לנשים? מיכאלי מדברת כמוהן על החיבור "מדינת היהודים", שהתפרסם ב-1896. הנוסח המלא שלו זמין ב"פרויקט בן יהודה" בתרגום עברי עתיק של מיכאל (מיכל) ברקוביץ'. חפרנו בו. ואמנם, המילה "שוויון" לא שם. הצירוף "שווי זכויות" מופיע ארבע פעמים, כדי לתאר את מצב היהודים בעולם הרחב, לא במדינת היהודים העתידית. גם אזכורי הנשים רחוקים מאוד מפמיניזם. כשהרצל כותב על הגבלת יום העבודה לשבע שעות, הוא מסייג כי "את הנשים לא יתנו לעבוד כל עבודה קשה", ובכלל, "הנשים ההרות חופשיות הנה מכל עבודה, ומקופת הקהל יכלכלו אותן בעין יפה כדי שתלדנה ילדים בריאים ושלמים". כשהוא מתאר את תפקיד הנשים הצעירות, הוא מסביר כי "במקום אשר בו תפרה תרבות חדשה, לא יאחרו האנשים לקחת להם נשים. דבר זה יועיל הרבה לתיקון המידות הכללי, וזרענו הבא אחרינו יגבר והיה לברכה בארץ".

אבל "מדינת היהודים" הוא לא הספר היחיד של הרצל. ברומן "אלטנוילנד" שפרסם ב-1902 הוא נשמע אחרת. "בחברתנו החדשה משפט אחד לגברים ולנשים", מספר הגיבור, דוד ליטבק. "נקל להבין כי זכות להן לבחור ולהיבחר. הלא עזר עזרו להקים את מוסדותינו; רשפי רגשותיהן לבניין מפעלנו ולשכלולו החיו גם את הגברים, ולעוון פלילי היה נחשב לנו, לוא אך בתור נדבה

"מדינת היהודים" הוא לא הספר היחיד של חוזה המדינה. ברומן "אלטנוילנד" שפרסם ב-1902 הוא נשמע אחרת בסוגיית הנשים והזכויות שלהן

השלקנו להן את פרפראות סעודתנו" (העברית היפה היא לא של הרצל, אלא של המתרגם נחום סיקולוב). באותה תקופה, זכות בחירה לנשים לא הייתה מובנת מאליה, והתקיימה רק בניו זילנד ובאוסטרליה. בחיבור קודם, "היכל בורבוץ", שבו הרצל הציג את רשמיו מהפרלמנט הצרפתי, הוא אמר על נשות תקופתו כי "עדיין אין הן יודעות שנולדו למשול".

האם מיכאלי לא מכירה את "אלטנוילנד"? מתברר שהיא דווקא בקיאה בחומר. בהמשך הפוסט היא מביאה משם ציטוט אחר, "איננו מפלים בין אדם לאדם", ומסבירה: "הרצל התקדם בין 'מדינת היהודים' לספר זה, וגם אנחנו נתקדם מהשלטון הזה לשלטון טוב יותר".

■ בשורה התחתונה: דברי מיכאלי נבונים. בספרו העיוני של הרצל "מדינת היהודים" אין כל התייחסות של הרצל לשוויון פוליטי לנשים, אבל באוטופיה "אלטנוילנד" הוא חוזה זכות בחירה לנשים - דבר נדיר מאוד באותה עת.

● תחקיר: אוריה ברמאיר